

Faktablad

MSB Forskning

Publ.nr MSB2345 – maj 2024

Jämlik tillgång till räddningstjänst och akutsjukvård – en självklarhet?

Likvärdig tillgång till räddnings- och vårdresurser kan tyckas vara en självklarhet men är svårt att åstadkomma på grund av den ojämna geografiska spridningen av såväl befolkning som olyckor. Forskare har i detta projekt undersökt var folk befinner sig och hur lång tid det tar att nå fram till olika olyckor.

För att säkerställa att befolkningen kan nås av räddningstjänsten inom en rimlig tid gör räddningstjänsten geografiska analyser där man uppskattar hur lång tid det förväntas ta att åka till olika delar i det geografiska området.

Forskarna studerade hur väl denna typ av uppskattningar stämmer med verkliga uttryckningar. Via geografiska informationssystem jämfördes responstiden för uttryckningar i Sverige med uppskattade tider. Resultaten visade att uppskattningarna var ganska bra, men att responstiden i genomsnitt underskattades (se Figur 1 på nästa sida). Dessutom var det tydligt att det skiljer sig åt mellan olika kommuner i landet.

Även inom akutsjukvården spelar restider en central roll. Antalet akutvårdmottagningar i Sverige har minskat från 115 år 1970 till 68 år 2023. Det är viktigare än någonsin att de mottagningar som finns kvar finns på rätt ställen. Analyser av hur långt befolkningen har till en mottagning baseras oftast på folkbokföringen, men personer befinner sig inte alltid i hemmet. Med hjälp av mobiltelefondata från Telia undersöktes hur mycket det kan skilja sig om man använder denna typ av dynamiska data jämfört med folkbokföringsdata. Resultaten visar bland annat att folkbokföringen ofta underskattar antal personer på lands- och glesbygden.

Blåljus i gröna omgivningar – BLIGS

Detta faktablad redovisar ett delprojekt inom det FORMAS-finansierade projektet "Blåljus i gröna omgivningar: Utmaningar och möjligheter för räddningstjänster i Sverige" som leddes av Professor Vania Ceccato vid KTH.

Delprojektet genomfördes av CARER inom ramen för forskningsprogrammet Effektiva Räddningsinsatser på Framtidens Skadeplats. MSB finansierade programmet.

Deltagare:

Jacob Hassler, KTH
Vania Ceccato, KTH
Krisjanis Steins, LiU
Tobias Andersson Granberg, LiU

För mer information kontakta Tobias Andersson Granberg tobias.andersson.granberg@liu.se

Se även www.liu.se/forskning/carer

Läs mer här:

Hassler, J., Andersson Granberg, T., & Ceccato, V. (2023). Socio-spatial Inequities of Fire and Rescue Services in Sweden: An Analysis of Real and Estimated Response Times. *Fire Technology*, 1-20.

Hassler, J., Andersson Granberg, T., Steins, K. & Ceccato, V. (2024). Towards more realistic measures of accessibility to emergency departments in Sweden. *Int J Health Geographics*, 23, 6

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Figur 1: Skillnader mellan uppskattade och verkliga responstider i sekunder för utryckningar i svenska kommuner (antal sekunder). Positiva värden betyder att verkliga tider är längre än uppskattade.

